

respektfulde løsninger virkelig kommer på prøve. Dette vil jeg med forventning se frem til.

Óli Breckmann (KF):

Hr. formand, først en velkomst til min nye færøse kollega og min nye grønlandske kollega her i Folketinget. Hr. Eidesgaard behøver vel ikke nogen introduktion, den har han selv søgt for, men en velkomst skal han dog få.

Om statsministerens åbningsredegerelse skal det siges til statsministerens ros, at regeringen rækker hånden ud til Lagtinget på tre områder. Det første er et tilbud om at forhandle bankspørgsmålet. Hvad regeringen mener med ordet spørgsmål siges dog ikke. Landsstyret og Lagtinget på den anden side har den fælles opfattelse af en kommende forhandling om banksagen, at regeringen forpligtes til at godtgøre landskassen det direkte pengetab, Færøerne led ved aktieombytningen i de to færøse banker i 1993.

En færøsk juridisk-økonomisk ekspertgruppe med opbakning fra danske kolleger nedsat af landsstyret har begrundet et færøsk krav om en kompensation fra dansk side på mindst 1,5 mia. kr., som regeringen er bekendt med. De juridiske argumenter hviler primært på den af regeringen nedsatte Grønborgkommission ifølge Folketingets særlov fra 1995.

Erstatningsbeløbet på mindst 1,5 mia. kr. fremkommer af de lån, som landskassen optog fra staten den 28. maj og 12. oktober 1993 for at dække de ekstra hensættelser, som Finanstilsynet krævede af Føroya Banki efter aktieombytningen for at forhindre bankens og den færøse økonomis sammenbrud. Det var jo i denne forbindelse, at regeringen qua finansministeren lagde pres på landsstyret for at tvinge aktieombytningen igennem. Landskassen har hidtil betalt 300 mio. kr. i renter for disse lån, derfor størrelsesordenen på ca. 1,5 mia. kr., som landsstyret nu ønsker kompensation for.

Den Danske Bank har reageret på Grønborgrapporten med at tilbyde et beløb på 200-300 mio. kr., som landsstyret har afvist som utilstrækkeligt, men pengene er afsat i bankens regnskaber. Landsstyret anser sagen for at være et politisk spørgsmål mellem sig og regeringen, ikke Den Danske Bank, og hvordan så regeringen eventuelt afregner med banken efterfølgende, overlades til dens diskretion.

Landsstyret er meget opmærksom på forældelsesfristen, hvis der skulle rejses søgsmål imod Den Danske Bank, og regeringen har vel-

villigt medvirket til en udsættelse af fristen én gang til den 30. april 1998. Denne udskydelse er måske nu utilstrækkelig bl.a. på grund af det just udskrevne lagtingsvalg til samme 30. april, og landsstyret har bedt om yderligere respit.

Den Danske Bank har afvist officielt at udsætte fristen, men regeringen har udtrykt sin gode vilje til at ville påvirke banken. Hvis det ikke lykkes at få fristen udsat, må landsstyret nok stævne de danske parter i sagen for Landsretten. Lagtinget ville i så tilfælde rejse de nødvendige 45 mio. kr. i Lagtinget som et depositum for denne stævning af regeringen. Og så får man vel en slags dommerundersøgelse, som Lagtinget – men ikke regeringen – oprindeligt ønskede.

Som moralsk begrundelse for rimeligheden i erstatningsbeløbet på 1,5 mia. kr. har den juridisk-økonomiske ekspertgruppe også støttet sig til en anden kendsgerning ud over misinformation og pres fra regeringens side i 1993. Det moralske argument er, at hvis den færøse økonomi kollapsede fuldstændig i 1992-93, havde de danske tab beløbet sig til to-tre gange den halvanden milliard kroner. F.eks. ville Indskydergarantifonden ifølge statsministerens svar på mit spørgsmål dengang have måttet udbetale over halvanden milliard kroner til dækning af alle indlån op til 250.000 kr. i de færøse pengeinstitutter.

Jeg har også forstået, at danske banker garanterede for et par milliarder kroner, som de færøse banker havde lånt udenlands. Sluttelig ville Den Danske Banks tab på sin datterbank Føroya Banki beløbe sig til hundredvis af millioner kroner, altså flere gange de tab, som ellers blev minimeret ved den bedrageriske aktieombytning.

Det bringer os til det næste punkt. Som statsministeren så klart udtrykte det i sin redegørelse, hvis jeg må få lov til at citere fra statsministerens tale:

»... i de kommende forhandlinger om gældsafviklingen, hvor regeringen vedstår sig tilsagnet om at finde løsninger, der tager hensyn til bæredygtigheden i det færøse samfund.«

Kloge ord. Og det er vel en afspejling af det forslag, som Folketinget vedtog under debatten, jeg tror, det var den 27. januar.

Restgælden, det vil sige den del af landskassens samlede lån, der ikke stammer fra aktieombytningen, men fra færingers eget overforbrug i 1980'erne og Landskassens overtagelse af